

A la joventut desconeguda

Enguany LA GRALLA ha volgut dedicar el seu número extraordinari de la Festa Major a la Joventut; no pas a tot el jovent que, per la raó envejable de la seva edat, entra dintre la denominació genèrica, sinó al jovent inquiet i turgentat per una excepcional bullida d'idees que vol plasmar com un fruit selecte del seu cervell o com un nequit singular de la seva ànima.

I vet-aci que aquesta oportunitat, tan escaient, ens ve com l'anell al dit per a expressar un pensament que ja fa temps tenim format sobre el què considerem joventut florida d'un poble i el què no passa d'ésser la pruïja, natural en tots els joves, de fer una mica el manefla en aquells aspectes de pública actuació que reporten una notorietat perfectament assequible a totes les fortunes.

A totes les petites ciutats de la talla de la nostra, és molt estesa la creència de que la joventut escollida i intel·ligent s'ha de dedicar exclusivament a la confecció de literatura en tots els rams i que sortir-se d'aquest clos és caure en la vulgaritat de la massa. Sembla que l'aristocràcia del jovent eixerit són aquests pobres joves reclusos dintre un sensualisme onànic, que furguen prematurament per les biblioteques i pasturen solitaris pels voltants de la ciutat i parlen en veu alta a les flors i als ocells, carregats d'un lirisme malaltís, de molt bon to, però que porta, d'una manera inevitable, a la sobreixida del fel per tota la vida.

Hem de fugir d'aquest concepte tràgic de la joventut selecta que en altre temps va fer tanta forrolla, quan els "ocells de fang" miraven amb l'esguard profund i trist, tan propi de les naturaleses insatisfetes. Ara, temps de maquinisme, l'elogi i la distinció han d'ésser per a la joventut dinàmica que té ganes de presumir com cal, sota l'ambició golafre d'inventar un nou model de braguer o l'obtenció d'una pasta dentrifica que no es mengi l'esmalt de les dents, però que permeti l'explotació industrial en gran escala d'un fruit autèntic, sòlid i remunerador, dels esforços cerebrals.

El cinema, més que res, ha produït el tipu de l'aprenent de "businessman", d'home de negocis modern que, segons l'edició nordamericana, es passa el dia llegint quilòmetres de cinta teigràfica, tirallonga de colitzacions — i un cop acabada la tasca diària s'en va als cabarets de moda a liquidar bonament les ganàncies del dia, entre "girls" de segona mà i "cocktails" de quitrà sintètic.

Aquest és el jovent escollit d'ara, el genuï jovent del dia, que pensa, més que en altra cosa, en passar-se-la bé, tan bé com honestament sigui possible, amb l'explotació del negoci que valgui més la pena, sempre a l'aguait de la combinació més favorable que es presenti.

Materialisme? Oh, sí, materialisme dels homes arrapats a la terra, a les locomotores i a les bombes centrífugues, amb tanta fantasia com el més presumit dels intel·lectuals cent per cent. Materialisme transformador d'idees i civilitzacions que cada dia ens ofereix més comoditats en la vida, més raons per a estimar-la i més mitjans per a allargar-la.

No ens fan cap mena de nosa els idealistes purs, ni els

intel·lectuals sublimitzats, i fins creiem que no poden mancar en l'ambient vertiginós de la societat actual. Ni l'aficionat a escriure drames, ni el que té la il·lusió de representar-los, ni

el que pinta paisatges i postes de Sol, no ens inspiren cap menyspreu; però, amics, quan parlem de joventut escollida, no deixem de banda ni els que cerquen la pedra filosofal que ha de produir or líquid, ni els que esmercen les seves hores en l'invenció del moviment continuu que ha de proporcionar—el dia que sigui un fet—tants mals de cap a les empreses de fluid elèctric.

Nosaltres hem conegut — i vosaltres també — i àdhuc hem sentit un goig en ajudar-lo, un somniador d'aquesta mena. Era un xicot de bons antecedents, que potser no sabia res de la filosofia de Kant, però coneixia la propietat de les ondes hertzianes i volia fer pel·lícules cinematogràfiques bandejant el negatiu i —també d'afició— construïa aparells ventiladors tan ben equilibrats, que encara mai ningú no ha gosat treure'n patent.

Era un projectista formidable, de les més atrevides concepcions de la mecànica, i les seves fantasies científiques haurien esdevingut realitat si la Banca del nostre país no badés com bada, ni estigués tan ocupada en l'art de fer suspensions de pagaments, que només serveixen per a malmetre la poca bona fe que ens queda.

Era un esperit inquiet que no es conformava, però que, ple de discreció, no ens atabalava amb la lectura de poesies eternament inèdites ni amb cap mena de declaració altissonant i soporífera, d'aquelles que fan olor de naftalina i tenen el regust llefiscós dels peus de porc rescalfats. Era només —oh, només! — un xicot modest i ben educat, que feia el seu fet d'una manera obscura i sàvia, tal com pertoca als genis de divuit quilats.

I bé: com aquest n'hi ha molts per aquests mons de Déu, amb una ànima tan assedegada com la de qualsevol liric corsecat i amb unes ganes de volar tan autèntiques i tràgiques com les de l'ocell de fang més enfangat del planeta; però, també, amb un impuls net i pelat de cara al millorament material i personal, que no té res a veure amb la literatura regalimosa de tots aquests esplets de joventut tan "incompresos", tan profundament banals a còpia de no voler-ne ésser, i tan carregats de maneflerisme que ensopeguem a cada pas, sobre tot si ens vaga de voltar per les sales de les societats més inefablement recreatives de les petites ciutats de que abans parlàvem.

Per a aquests inventors desconeguts que hi ha d'haver en la nostra ciutat, encara que no sabem on viuen, és, doncs, el nostre homenatge d'avui; per a aquests obscurs fantasistes que cultiven la ciència de fer confortable la seva vida — i de passada la nostra, — treballant sota les bigues d'una teulada plena de rates i de misèria, són els nostres mots elogiosos d'aquest dia, en l'hora brillant que vivim, sola la tirania paternal de les Cambres de Comerç, de la Indústria i de la Navegació.